

Yasmin el Moutacim
Helsingfors universitet

Hur påverkar tidigt och senare diagnostiserad graviditetsdiabetes barnets hälsa?

Förekomsten av graviditetsdiabetes (GDM) har ökat med åren och i Finland diagnostiseras årligen ca 16 % av föderskor med GDM. Delvis kan den ökade incidensen förklaras med att kvinnor föder barn i allt senare ålder och att övervikt blivit allt vanligare. Mer än var tredje föderska i Finland är överviktig (BMI 25–30) och omkring en av sju är feta (BMI > 30).

Graviditetsdiabetes innebär en ökad komplikationsrisk för både mamman och barnet, varför det är viktigt med tidig diagnostisering, uppföljning samt behandling. Tidigare studier har visat att kvinnor som insjuknar i graviditetsdiabetes i ett tidigt skede har en allvarligare sjukdomsform och en högre komplikationsrisk än de som insjuknar senare.

Målet för avhandlingen var att undersöka i vilken mån tidigt och senare diagnostiserad (GDM) påverkar barnet samt hur fostrets kön påverkar utfallen. Gestationsålder, Apgar-poäng samt tillväxtrelaterade parametrar såsom vikt, ponderalindex, huvudomkrets och placentans vikt studerades. Ytterligare studerade vi skillnader mellan mödrarna med graviditetsdiabetes.

Materialet som användes i studien har insamlats för The Finnish Gestational Diabetes Prevention Study (RADIEL), ett randomiserat livsstilsinterventionsprojekt för kvinnor i riskgruppen för

GDM. Information om kvinnorna samlades i huvudsak in via blodprov, kostdagböcker och frågeformulär. Information gällande förlossningarna och barnen samlades in via patientjournaler. I studien deltog 509 kvinnor som indelades i grupperna normal glukostolerans, tidig GDM samt sen GDM.

Studien visade bland annat att de pojkar som föds av kvinnor med tidig GDM har en högre vikt och ett större ponderalindex än de som föds av kvinnor med sen GDM. Däremot påverkades flickornas tillväxt i större mån om modern insjuknade i sen GDM än i tidig GDM. Vid en jämförelse mellan flick- och pojkbarnen kunde vi konstatera att graviditetsdiabetes har en större inverkan på flickornas vikt än pojkarnas och att flickfoster därmed är känsligare för de förhållanden GDM medför.

Resultaten i denna studie tyder på att graviditetsdiabetes sällan leder till dramatiska utfall men att sjukdomen har en klar inverkan på barnets storlek och att effekten är av olika grad beroende på fostrets kön och vid vilken tidpunkt mamman insjuknar. Studien väcker därmed frågan huruvida mer resurser borde satsas på livsstilsinterventioner och uppföljning av kvinnor i riskgruppen för GDM, särskilt dem med flickfoster.

Styrelsens pris för bästa examensarbete på svenska delades ut till Yasmin el Moutacim på Finska Läkaresällskapets årsmöte 2019. Som handledare för arbetet fungerade professor Johan G Eriksson och MD Saila B Koivusalo.